

Stichting Het Johannes Genootschap

Beleidsplan 2015-2016

1. Inleiding en strategie: bouwen aan de toekomst

Beusichem (circa 3.100 inwoners) en Zoelmond (circa 650 inwoners) zijn twee dorpen in de westelijke Betuwe, die van oudsher nauw met elkaar verweven zijn. De beide kerken zijn het meest beeldbepalende bouwwerk in beide dorpen.

Cultuurhistorische waarde

Omstreeks 950 heeft de toenmalige heer van Beusichem een kerk gebouwd op de locatie van de huidige kerk in Beusichem, waarin hij en zijn vrouw vervolgens begraven zijn. De toren is het oudste deel van het huidige gebouw en dateert uit de 12^e eeuw. De kerk was de moederkerk van de St. Barbarakerk in Culemborg, die in 1310 zelfstandig werd. Er volgen vele verbouwingen, de kerk heeft sinds de 16^e eeuw haar huidige vorm. De consistorie is er in de 19^e eeuw aangebouwd.

In 1404 is een stuk grond geschonken voor de stichting van een kapel in Zoelmond op de plaats van de huidige kerk. In 1420 wordt deze kapel tot kerk verheven door Otto van Buren. De kerk heeft haar huidige vorm gekregen in de jaren 1447-1500. Tijdens de Tweede Wereldoorlog heeft de kerk in Zoelmond flinke schade opgelopen, waarna een grote renovatie heeft plaatsgevonden in de jaren 1952/1953.

Vanaf de reformatie zijn de kerken Beusichem en Zoelmond met elkaar verbonden. In de loop van de 17^e eeuw wordt de kerk in Zoelmond zelfstandig.

De kerkgemeenschappen in Beusichem en Zoelmond zijn in 2000 gefuseerd tot de Hervormde Gemeente Beusichem-Zoelmond (in 2007 is de gemeente aangemerkt als Protestantse Gemeente), met als resultaat dat de kerkgemeenteleden nu 'om en om' naar de kerk gaan in Beusichem en Zoelmond.

Hierdoor worden de kerkgebouwen veel minder gebruikt dan men zou willen.

Beide kerken zijn een Beschermd Rijksmonument en gezien het beeld bepalende karakter is het van belang de gebouwen in goede staat te houden, niet alleen voor de kerkgemeenschap, maar ook voor de mensen in de omgeving en de vele toeristen die de Betuwe jaarlijks bezoeken. Ze leveren een belangrijke bijdrage aan het idyllische karakter van de West-Betuwe.

Teruggang aantal kerkelijk betrokkenen

Ook in de protestantse kerk Beusichem/Zoelmond loopt het aantal kerkelijk betrokkenen en betalende leden terug. De bouwkundige staat van beide kerkgebouwen is goed, ze zijn altijd goed onderhouden. Maar om beide kerkgebouwen op langere termijn in stand te kunnen houden is het noodzakelijk alternatieve inkomsten bronnen te genereren.

De teruggang van het aantal kerkelijk betrokkenen is een landelijk fenomeen. Van de ongeveer 7.500 kerkgebouwen die momenteel in gebruik zijn voor de eredienst, zullen er naar

verwachting de komende tien jaar zo'n 1.000 deuren moeten sluiten (dat is dus twee per week!). Deze sluiting is vaak een groot probleem. Hergebruik is niet altijd mogelijk of wordt als ongepast beschouwd¹.

Ook burgers zonder kerkelijke binding hechten grote waarde aan de instandhouding van de kerkgebouwen. In Rotterdam is daar een aantal jaren geleden onderzoek naar gedaan. 86% van de Rotterdammers zonder kerkelijke binding gaf aan dat de kerk in hun buurt grote emotionele waarde heeft als baken van herkenning. Dit blijkt uit de vele reactie van inwoners van Beusichem en Zoelmond en mensen uit de streek.

Ons gaat het niet alleen om het gebouw zelf, maar om de betekenis die het belichaamt. We willen derhalve zoeken naar multifunctioneel gebruik van de ruimtes, waardoor het mogelijk blijft de beide gebouwen op de langere termijn te blijven gebruiken.

Behoefte aan zingeving en spiritualiteit

Diverse onderzoeken laten zien, dat de huidige ontkerkelijking juist gepaard gaat met een toenemende belangstelling voor spiritualiteit, zingeving en religie. Veel mensen vragen zich af wat goed leven is en vooral hoe je goed moet leven.

De kerk is echter voor velen niet meer het vanzelfsprekende oriëntatie punt bij vragen over zingeving en moraal. Hooguit worden bepaalde momenten in het leven gemarkeerd door kerkelijke rituelen (doop, huwelijk, begrafenis, kerst). Dat veel mensen nauwelijks naar de kerk gaan, betekent echter niet dat zij niet religieus zijn of zich niet bezighouden met de zin van het bestaan.

Behoefte aan gemeenschap en verbondenheid

Mensen hebben niet alleen behoefte aan de ontwikkeling van hun eigen persoonlijkheid. Veel mensen willen zich verbonden voelen met de gemeenschap waarbinnen zij wonen. Ondanks het toenemende individualisme en het wegvallen van de bestaande structuren en netwerken (zoals de kerk), is er een toenemende behoefte aan maatschappelijke betrokkenheid en sociale samenhang.

Door de bezuinigingen in de afgelopen jaren is er steeds minder geld beschikbaar voor subsidies aan gemeenschapshuizen en dorpshuizen binnen de gemeente Buren. Als gevolg daarvan heeft het gemeenschapshuis in Zoelmond, de "Groene Eik", een aantal jaren geleden de deuren moeten sluiten, waardoor voor veel mensen een belangrijke plaats van ontmoeting is weg gevallen.

Professionalisering zakelijke markt

De zakelijke markt voor vergaderruimte en verhuur van locaties is de afgelopen jaren sterk geprofessionaliseerd. Aanvankelijk met name in de commerciële sector, maar ook in de non-profit sector is deze trend zichtbaar. Er worden steeds hogere eisen gesteld aan de inrichting en uitstraling van de locatie en aan de catering (de koffie moet van uitstekende kwaliteit zijn), bij voorkeur in een bijzondere omgeving.

¹ Volgens informatie van de afdeling Religieus erfgoed kerken en klooster van museum Het Catharijneconvent

In de omgeving van Culemborg-Tiel zijn maar weinig van dergelijke locaties te vinden. Er is wel vergaderruimte beschikbaar, maar die zijn ofwel heel groots opgezet (zoals het Van der Valk Hotel en de Agnietenhof in Tiel) of niet van voldoende kwaliteit.

Bouwen aan de toekomst

Om antwoord te geven op deze vragen en behoeften is Stichting Dorpskerken Beusichem-Zoelmond in het leven geroepen. Deze stichting huurt het kerkgebouw in Zoelmond en gaat daarin drie typen activiteiten organiseren:

1. verhuur aan lokale organisaties en verenigingen en gebruik voor kleinschalige familiefeesten en –bijeenkomsten;
2. culturele activiteiten, zoals concerten, lezingen en cursussen;
3. verhuur aan de bedrijven voor vergaderingen, seminars en teambijeenkomsten.

Op termijn zullen deze activiteiten uitgebreid worden naar de kerk in Beusichem.

De doelstelling is om daarmee een substantiële inkomstenstroom te genereren, waarmee de kerkgebouwen in stand gehouden kunnen worden en de verder terugvallende inkomsten van de kerk opgevangen kunnen worden.

Bij deze activiteiten en binnen de groep van vrijwilligers die dit gaan organiseren en begeleiden, zullen “ontmoeting en inspiratie” het uitgangspunt zijn. Het moet een omgeving zijn waar iedereen zich thuis voelt en zichzelf kan zijn, in de Christelijke traditie van “een goed leven voor allen”.

Het Johannes Genootschap

Het Johannes Genootschap richt zich op fondsenwerving ten behoeve van de instandhouding van de kerkgebouwen in Beusichem en Zoelmond. Het Genootschap wil, naast de Stichting Dorpskerken Beusichem-Zoelmond een inkomstenbron zijn voor het onderhoud en behoud van de kerken. Ook het Genootschap zal zich daarbij zoveel mogelijk laten leiden door “ontmoeting en inspiratie”.

2. Doelstelling

2.1. Statutaire doelstelling

Het Genootschap is een culturele instelling. Blijkens artikel 2 van de statuten, heeft het Genootschap tot doel:

- het bijeenbrengen en aanwenden van gelden tot restauratie en bijdragen aan de instandhouding van de historische en monumentale kerkgebouwen in Beusichem en Zoelmond; en
- voorts al hetgeen in de ruimste zin met een en ander verband houdt, daartoe behoort en/of bevorderlijk kan zijn.

2.2. Afwezigheid van winstoogmerk

Het Genootschap beoogt het algemeen belang te dienen. Het Genootschap heeft geen winstoogmerk, zoals bepaald is in artikel 2.3 van de statuten.

2.3. *Bestemming liquidatiesaldo*

Hetgeen na de voldoening van de schulden van het vermogen van het Genootschap is overgebleven, wordt degene(n) die met de vereffening is/zijn belast en met inachtneming van de belangen van eventuele subsidiegevers, besteed ten behoeve van een algemeen nut beogende instelling als bedoeld in artikel 5b van de Algemene wet inzake rijksbelastingen, met een soortgelijke doelstelling of een buitenlandse instelling die uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het algemeen nut beoogt en die een soortgelijke doelstelling heeft (artikel 15 van de statuten).

3 **Beleid**

3.1. *Activiteiten*

Zoals hiervoor aangegeven, heeft het Genootschap tot doel het werven van fondsen voor de instandhouding van de kerkgebouwen in Beusichem en Zoelmond. Daar is veel geld voor nodig. In eerste instantie voor het bijdragen aan de kosten van de noodzakelijke verbouwing van de kerk in Zoelmond, zodat het gebouw geschikt is voor multifunctioneel gebruik, dat voldoet aan de huidige eisen ten aanzien van de kwaliteit van de ruimtes en veiligheid.

De primaire fondsenwerving is gericht op het werven van donateurs die bereid zijn voor een periode van ten minste vijf jaar, jaarlijks een bedrag van EUR 300 te schenken. Het Genootschap zal faciliteren dat dit in de vorm van een lijfrente kan, zodat de donateurs de jaarlijkse schenking ten laste van hun inkomen kunnen brengen voor de inkomstenbelasting. Per saldo “kost” de jaarlijkse schenking daarmee de donateurs veel minder dan het bedrag van EUR 300.

Deze donateurs zal jaarlijks een diner in de kerk aangeboden worden. Er wordt nagedacht over de vraag op welke wijze invulling gegeven kan worden aan “ontmoeting en inspiratie” tijdens deze diners.

Gezien de capaciteit van de kerkruimte, is plaats voor ongeveer vijftig structurele donateurs.

Daarnaast zal jaarlijks een najaars- of kerstmarkt georganiseerd worden in een van de kerken.

Het bestuur zal jaarlijks bepalen of en welke aanvullende fondsenwervende activiteiten zullen plaatsvinden, afhankelijk van de mogelijkheden die zich voordoen en de capaciteit van het bestuur.

3.2. *Beheer van de gelden*

Het beheer van de verkregen middelen vindt plaats overeenkomstig de aanbevelingen die worden gedaan in de Code goed bestuur voor goede doelen.

Het Genootschap streeft er naar dat de kosten van het bestuur en van het beheer van de gelden niet meer zullen bedragen dan EUR 250 per jaar.

3.3. Vermogen van de instelling en bestedingsbeleid

Het Genootschap houdt niet meer vermogen aan dan redelijkerwijs nodig is voor de continuïteit van de voorziene werkzaamheden ten behoeve van de doelstelling van het Genootschap.

De Stichting Dorpskerken Beusichem-Zoelmond heeft opdracht gegeven voor een structurele verbouwing van het koor van de kerk in Zoelmond. De bestaande indeling wordt gesloopt en vervangen door een entreerimte (met twee wc's en een keuken) en een consistorie op de begane grond en een multifunctionele ruimte op de bovenverdieping. Daarnaast zal in de kerkruimte de vloer voorzien worden van isolatie en vloerverwarming en zal de overige verwarming vervangen worden. De kosten van de verbouwing en inrichting bedragen ongeveer EUR 160.000. Op dit moment hebben fondsenwervingsactiviteiten ongeveer EUR 115.000 opgeleverd. Wanneer het niet lukt om meer fondsen te werven, zal de Stichting Dorpskerken Beusichem-Zoelmond de ontbrekende middelen lenen van betrokkenen.

De eerste jaren zullen de jaarlijkse donaties van het Genootschap aangewend worden voor aflossing van de schuld die Stichting Dorpskerken Beusichem-Zoelmond zal aangaan voor de verbouwing en herinrichting van de kerk in Zoelmond. Voor de daaropvolgende jaren zal het bestuur van het Genootschap de projecten waaraan de gelden zullen worden besteed opnieuw bepalen, met inachtneming van de doelstelling van het Genootschap.

3.4. Beschikken over het vermogen van het Genootschap

De statuten bepalen dat het bestuur van het Genootschap uit vier personen bestaat en dat alle bestuursleden één stem hebben in de bestuursvergaderingen. Op grond van deze statutaire bepalingen en op grond van de feitelijke werkzaamheden van het Genootschap, heeft geen enkele (rechts-)persoon doorslaggevende zeggenschap binnen het Genootschap. Aldus kan geen enkele (rechts-)persoon beschikken over het vermogen van het Genootschap als ware het eigen vermogen.

4 Overig

4.1. Samenstelling bestuur en beloningsbeleid

Het bestuur bestaat uit vier personen, waarvan er twee benoemd worden door de Kerkenraad van de Protestantse Kerk Beusichem-Zoelmond en twee personen benoemd worden door de Stichting Dorpskerken Beusichem-Zoelmond. Momenteel is het bestuur als volgt samengesteld:

- Henk Visscher, voorzitter;
- Roelof van de Broek, penningmeester;
- Teska van Vuren, secretaris;
- Henk de Ronde, bestuurslid.

De bestuursleden ontvangen voor hun werkzaamheden geen beloning. Onkosten gemaakt in het kader van het uitoefenen van de bestuursfunctie kunnen worden vergoed, mits deze kosten redelijk en niet bovenmatig zijn.

4.2. Administratieve organisatie

De financiële administratie wordt gevoerd door de penningmeester. Deze is zodanig ingericht dat daaruit op relatief eenvoudige wijze de aard en de omvang van de inkomsten en het vermogen van het Genootschap afgeleid kunnen worden alsmede de aan de bestuursleden toekomende onkosten vergoeding (voor zover van toepassing), de kosten van het beheer en de overige uitgaven van het Genootschap.

Het bancaire systeem wordt zodanig ingericht dat twee bestuursleden nodig zijn om betalingen te verrichten.

De penningmeester maakt jaarlijks de jaarrekening op. Die wordt vervolgens gecontroleerd en vastgesteld door het bestuur.

De overige administratie van het Genootschap wordt beheerd door de secretaris.

4.3. Contactgegevens

Naam organisatie	Stichting Het Johannes Genootschap
Contactpersoon	Teska van Vuren
Correspondentieadres	Molenweg 17
Postcode	4112 NP
Vestigingsplaats	Beusichem
Website	www.johannesgenootschap.nl
E-mailadres	info@johannesgenootschap.nl
Rechtsvorm aanvragende organisatie	Stichting
Nummer Kamer van Koophandel	64095274
IBAN	NL[]

5 Begroting

	2015/2016	2016/2017
Inkomsten	(EUR)	(EUR)
Saldo vorig jaar	-	400
Donateurs	15.000	15.000
Overige fondsenwerving	3.000	3.000
Totaal	18.000	18.400
Uitgaven		
Bestuurs- en beheerskosten	100	250
Jaarlijks donateursdiner	3.000	3.000
Bijdrage aan verbouwing kerk Zoelmond	14.500	14.500
Totaal	17.600	17.750
Saldo	400	650